

Tech. Edu. J. 14(4): 801-812, Autumn 2020

Technology of Education Journal
(TEJ)
Homepage: jte.sru.ac.ir

ORIGINAL RESEARCH PAPER**The effects of online social networks on the quantitative academic performance of secondary high-school girls' students in Tehran****T. Shaverdi***, M. J. Chitsaz, H. Heidari*Academic Center for Education, Cultural and Research, Sociology Department, Tehran, Iran***ABSTRACT**

Received: 11 February 2019
Reviewed: 25 March 2019
Revised: 6 May 2019
Accepted: 14 May 2019

KEYWORDS:

Female
Students
Online Social Networking
Quantitative Academic Performance
Middle High School

* Corresponding author

✉ shaverdi@acecr.ac.ir

☎ (+98912) 6870229

Background and Objectives: One of the important indicators in measuring the quality of education is the academic performance of students, which is important both from a scientific and practical point of view. Extensive studies have been conducted worldwide on how social networks affect the quantitative academic performance of students. Many studies concluded on the denial of social media show that these networks have a negative impact on the younger generation and students. These researchers believe that virtual social networks have an effect on students' annual grade point average, drop in academic grades, damage of writing style and spelling, decrease in English language standards, etc. They have measured these variables separately with the use of social networks among students. At the same time, others believe that the emergence of social media has a positive trend on students' performance and their achievement in gaining higher grades. These studies have also found that students spend most of their time doing their homework and research in this way. Therefore, in the review of previous studies, both approaches are discussed separately. The main purpose of this study is to be aware of the impact of virtual social networks on the quantitative academic performance of female high-school students. Secondary objectives are to examine the extent of students' dependence on virtual social networks and awareness of the impact of using virtual social networks on students' quantitative academic performance.

Methods: In this research, a survey method has been used and the sample population includes 855 female students of high-schools in Tehran. The data gathering instrument is Jeffrey Single's Social Media Dependency Questionnaire that includes social networks addiction, educational use, grammar, writing, reading, and course questions. In this study, descriptive tests (percentage, mean, and inferential statistics (chi-square, Pearson correlation coefficient and t-test) were used.

Findings: The findings show that there is no relationship between the students' last year GPA and their academic quantitative performance and their use of the online social network; but there is a relationship between their GPAs and their scientific information exchange (test questions) and use of online social networks. The findings show that there is no relationship between last year's students' grade point average and their poor academic performance using a virtual social network. There is only a relationship between their GPA and the exchange of scientific information (exam questions) through social networks. There is also a link between social media use and poor academic performance, social media addiction, learning and receiving questions and course questions. However, the effect of social networks on the quantitative performance of students is moderate and its effect on other educational activities of students is low.

Conclusion: Online social networks can be used as an appropriate way of interaction between students, as well as between teachers and students to convey scientific content, share questions and problem-solving skills, and help each other understand the correct path to problem solving. Although in this study, the use of virtual social networks does not have a negative effect on students' quantitative academic performance, it should be noted that membership in these networks as a group and as a channel, if it creates dependency and students spend a lot of time in their school hours, can affect the quantitative academic performance of students.

NUMBER OF REFERENCES**30****NUMBER OF FIGURES****0****NUMBER OF TABLES****7**

مقاله پژوهشی

تأثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه دوم شهر تهران

تهمینه شاوردی*، محمد جواد چیت ساز قمی، حسین حیدری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، تهران، ایران

چکیده

پیشینه و اهداف: از جمله شاخصه‌های مهم در سنجش کیفیت آموزش، عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است که از نقطه نظر علمی و کاربردی دارای اهمیت است. تاکنون در سطح جهان مطالعات گسترده‌ای در مورد چگونگی تأثیر شبکه‌های اجتماعی روی عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان آن‌ها انجام شده است. بسیاری از مطالعات انجام شده در نفي رسانه‌های اجتماعی به این نتیجه رسیده‌اند که این شبکه‌ها روی نسل جوان و دانش‌آموزان اثر منفي دارند. این محققین معتقدند شبکه‌های اجتماعی مجازی بر معدل سالانه دانش‌آموزان، افت نمرات تحصیلی، نحوه نگارش و اغلاط نوشتاری، کاهش استانداردهای زبان انگلیسی، ... تأثیر دارند و به تفکیک این متغیرها را با میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی در میان دانش‌آموزان سنجیده‌اند. در عین حال برخی دیگر معتقدند ظهور رسانه اجتماعی دارای روندی مثبت روی عملکرد دانش‌آموزان و دستیابی آن‌ها به نمرات بالا می‌باشد. این مطالعات همچنین به این نتیجه رسیده‌اند که این دانش‌آموزان بیشتر اوقات را از این طریق، صرف انجام فعالیت‌ها و تحقیقات درسی خود می‌کنند. لذا در بررسی مطالعات پیشین به تفکیک به هر دو رویکرد پرداخته می‌شود. هدف اصلی پژوهش حاضر آگاهی از تأثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان دختران مقطع متوسطه دوم می‌باشد. اهداف فرعی عبارتند از بررسی میزان وابستگی دانش‌آموزان به شبکه‌های اجتماعی مجازی و آگاهی از تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان.

روش‌ها: در این پژوهش از روش پیمایشی استفاده شده است و جامعه نمونه شامل ۵۸۸ نفر از دانش‌آموزان دختر که در دبیرستان‌های ۵ منطقه جغرافیایی شهر تهران به تحصیل اشتغال دارند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این بررسی پرسشنامه استاندارد وابستگی به رسانه‌های اجتماعی می‌باشد که توسط جفری مینگل طراحی شده است و شامل عملکرد، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی، استفاده آموزشی، دست‌ورزان، نوشتن و خواندن و سؤالات درسی می‌باشد. در این پژوهش از آزمون‌های توصیفی (درصد، میانگین، و آزمون‌های تحلیلی (مربع خی دو، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون t) استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد که هیچ‌گونه رابطه‌ای میان معدل سال گذشته دانش‌آموزان و عملکرد کمی تحصیلی آن‌ها با استفاده از شبکه اجتماعی مجازی وجود ندارد و تنها میان معدل آن‌ها و تبادل اطلاعات علمی (سؤالات امتحانی) از طریق شبکه‌های اجتماعی رابطه وجود دارد. همچنین میان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و عملکرد کمی تحصیلی، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی، یادگیری و دریافت سؤالات و پرسش‌های درسی ارتباط وجود دارد. با این وجود میزان تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد کمی تحصیلی در سطح متوسط و تأثیر آن بر سایر فعالیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان در سطح ضعیف می‌باشد.

نتیجه‌گیری: شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌تواند به‌عنوان یک شیوه مناسب برای تعامل میان دانش‌آموزان از یک سو و نیز معلم و دانش‌آموزان برای انتقال مطالب علمی، به اشتراک‌گذاری سؤالات و مسئله‌های درسی و کمک به یکدیگر در شناخت مسیر درست حل مسائل مورد استفاده قرار گیرد. گرچه در این بررسی استفاده از شبکه اجتماعی مجازی بر روی عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان از تأثیر منفي برخوردار نیست لکن باید توجه داشت که عضویت در این شبکه‌ها در قالب گروه و هم به شکل یک کانال در صورتی که ایجاد وابستگی نماید و دانش‌آموزان وقت زیادی از اوقات درسی خود را به آن اختصاص دهند، می‌تواند روی عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد.

تاریخ دریافت: ۲۲ بهمن ۱۳۹۷
تاریخ داوری: ۵ فروردین ۱۳۹۸
تاریخ اصلاح: ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۸
تاریخ پذیرش: ۲۴ اردیبهشت ۱۳۹۸

واژگان کلیدی:

دانش‌آموزان دختران
شبکه‌های اجتماعی
عملکرد کمی تحصیلی
متوسطه دوم

* نویسنده مسئول

shaverdi@acecr.ac.ir
۰۹۱۲-۶۸۷۰۲۲۹

مقدمه

بر کیفیت آموزش تأکید داشته و از این طریق برای دست‌یابی به مراحل توسعه‌یافتگی تلاش کنند.

از جمله شاخصه‌های مهم در سنجش کیفیت آموزش، عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است که از نقطه نظر علمی و کاربردی دارای اهمیت است. به اعتقاد تیلور اهداف اساسی هر نظام آموزشی فراهم آوردن شرایط و

یکی از مهم‌ترین نهادی‌های اجتماعی نهاد آموزش و پرورش است. نهادی که اهمیت آن باعث شده برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران در تصمیمات خود توجه ویژه‌ای به آن نمایند و آن را زیربنای توسعه جوامع تلقی کنند. بنابراین متولیان این نهاد نه فقط بر کمیت که مهم‌تر از آن باید

بر اساس نظر محمود و تاویر، یکی از مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر مثبت یا منفی بگذارد، استفاده از فناوری‌هایی همچون شبکه‌های رسانه‌های اجتماعی و اینترنت [۶]. این پژوهشگران به "مشارکت" دانش‌آموزان در این شبکه‌ها به‌عنوان یک عامل تأثیرگذار مثبت بر عملکرد تحصیلی آن‌ها اشاره می‌کنند. امین و همکاران نیز معتقدند تحولات در حوزه فناوری ارتباطات، کاربران را قادر می‌سازد با استفاده از چند کلیک به رسانه‌های اجتماعی دست یابند. از این نگاه تأثیر بالای رسانه‌ها بر روی عملکرد دانش‌آموزان توسط محققان بسیاری مورد بررسی قرار گرفته و اثبات شده است. در کنار نتایج پژوهش‌هایی که تأثیر منفی رسانه‌های اجتماعی را روی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأیید کرده‌اند، تحقیقاتی نیز به تأثیر مثبت رسانه‌های اجتماعی بر یادگیری و بهبود مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان و توسعه این ظرفیت‌ها اشاره داشته‌اند [۷].

از سوی دیگر، بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که میزان استفاده دانش‌آموزان شبکه‌های اجتماعی مجازی روبه‌روز در حال گسترش است. بر اساس یک پژوهش انجام‌شده در ایران حدود ۱۴ میلیون نفر کاربر زیر ۱۸ سال در فضای مجازی وجود دارد و دانش‌آموزان به‌طور متوسط روزانه ۵ تا ۹ ساعت از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند [۸]. که این امر بیانگر جذابیت این رسانه نوین برای نوجوانان می‌باشد. با این وجود ابعاد پیچیده و گسترده‌ای که این شبکه‌ها دارند و میانگین زمانی که قشر نوجوان برای استفاده از این رسانه‌ها اختصاص می‌دهد طبیعی است که مهم‌ترین بُعد از زندگی آن‌ها در این مقطع سنی، یعنی وضعیت تحصیلی آن‌ها را هم به لحاظ کمی و هم کیفی تحت تأثیر قرار دهد. سنجش این تأثیر در هر یک از ابعاد مستلزم مطالعه‌ای دقیق و روشمند است. بر این اساس هدف کلی این پژوهش سنجش تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان می‌باشد.

اهداف جزئی نیز عبارت‌اند از:

آگاهی از میزان وابستگی استفاده دانش‌آموزان متوسطه دوم از شبکه‌های اجتماعی مجازی

آگاهی از تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان

آگاهی از تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان

مبانی نظری

انقلاب اینترنت، جهان اطلاعات را از منظر به اشتراک‌گذاری، سرعت، ذخیره‌سازی، تغییر و بازیابی اطلاعات به هر شکلی و با در نظر گرفتن موقعیت فرد تغییر داده است. با استفاده از اینترنت تعدادی از فناوری‌های وب ظهور کرده‌اند و فناوری به اشتراک‌گذاری داده‌ها و ارتباطات امواجی را ایجاد می‌کند که شبکه رسانه‌های اجتماعی از آن جمله است. انقلاب رسانه‌های اجتماعی همه ابعاد اجتماعی با اثرات مثبت و منفی را در برمی‌گیرد. رسانه‌های اجتماعی روی ارتباطات،

استفاده از شیوه‌های نوین و مفید است تا فراگیران به کمک آن‌ها بتوانند حداکثر توانمندی‌های خود را بروز داده و به موفقیت‌های بیشتری نائل آیند. از نظر او نیز شاخص چنین پیشرفتی، «عملکرد تحصیلی» است [۱].

توکنم نیز عملکرد تحصیلی را «تصویر آشکار از درک، مفاهیم، مهارت‌ها، ایده‌ها و دانش یک فرد و طرحی که به‌وضوح نمرات عملکرد یک دانش‌آموز نشان می‌دهد»، تعریف می‌کند. از این‌رو، عملکرد تحصیلی آنان باید با در نظر گرفتن تمام عوامل مثبت یا منفی که می‌تواند بر عملکرد آموزشی‌شان را تحت تأثیر قرار دهد به‌طور مؤثری مدیریت شود [۲]. بدیهی است عملکرد منفی می‌تواند منجر به افت تحصیلی گردد که این امر هزینه‌هایی را بر دوش اقتصاد کشور تحمیل می‌کند به‌گونه‌ای که هزینه ناشی از افت تحصیلی و ترک تحصیلی در ایران در سال ۲۰۰۸، ۴۲۰ میلیارد تومان برآورد شده است [۳]. از سوی دیگر افت تحصیلی منجر به کاهش احتمال بازگشت به تحصیل این دسته از دانش‌آموزان شده و ادامه این روند موجب افزایش میزان آسیب‌پذیری دانش‌آموزان در برابر ناهنجاری‌های اجتماعی می‌شود. ترک تحصیل آسیب‌های فراوانی دارد و برای حل این موضوع باید برنامه‌ریزی دقیق و جامع انجام شود و عزمی راسخ شکل بگیرد.

بنا به گزارش‌های ارائه‌شده، بیش از ۱،۳۰۰،۰۰۰ دانش‌آموز در امتحانات نهایی سال ۲۰۰۶ شرکت کردند که ۸۰ درصد این دانش‌آموزان با میانگین نمره ۱۲ قبول شدند. در حالی که برخی از کارشناسان آموزشی افت تحصیلی دانش‌آموزان را در سالهای اخیر؛ پایین بودن کیفیت در آموزش و پرورش می‌دانند، برخی دیگر جدا از این مسئله، ورود دانش‌آموزان به فضای مجازی و سرگرم شدن در شبکه‌های اجتماعی مجازی و بازی‌های اینترنتی را هم بی‌تأثیر بر افت تحصیلی نمی‌دانند [۴]. به عبارتی معتقدند شبکه‌های اجتماعی مجازی در کنار ظرفیت‌هایی که برای فعالیت‌های کاربران ایجاد می‌کند، در معرض اتهاماتی همچون تأثیرگذاری منفی بر وضعیت و عملکرد تحصیلی کمی دانش‌آموزان نیز قرار دارد.

در تعریف شبکه‌های اجتماعی مجازی آمده است: اجتماع مجازی یا شبکه اجتماعی اینترنتی، وب‌سایت یا مجموعه‌ای از وب‌سایت‌هایی است که به کاربران امکان می‌دهد، علاقه‌مندی‌ها، افکار و فعالیت‌های خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارد؛ به عبارت دیگر، شبکه‌های اجتماعی مجازی سایت‌هایی هستند که با استفاده از یک موتور جستجوگر و افزودن امکاناتی مانند چت، پیام‌رسانی الکترونیک، انتقال تصویر و صدا و... امکان ارتباط کاربران را در قالب شبکه‌ای از روابط فردی و گروهی فراهم می‌آورند [۵]. از جمله شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌توان از وبلاگ‌ها، فیس‌بوک، توییتر و یوتیوب نام برد که کاربران زیادی را در فضای مجازی به خود جذب کرده‌اند.

درواقع، تحولاتی که طی دهه اخیر در حوزه فناوری ارتباطات رخ داد از جمله ورود تلفن همراه هوشمند به این حوزه، دسترسی به شبکه‌های اجتماعی را تسهیل و زمینه افزایش کاربران این شبکه‌ها را مهیا نمود.

ایجاد می‌کند که به آن‌ها برای یادگیری، بهبود مهارت‌ها در یک حیطه دانش خاص کمک می‌کند.

همچنین "نظریه لذت"، افراد را مسئول انتخاب یک رسانه خاص برای رفع نیازهایشان می‌داند. این رسانه به‌نوبه خود با منابع دیگر اطلاعاتی برای رضایت مخاطبین، رقابت می‌کند. بنابراین، عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان به‌عنوان نتیجه رقابتی میان رسانه اجتماعی و عملکرد تحصیلی وی ارائه می‌شود. این رویکرد نشان می‌دهد که زمان صرف شده برای شرکت در رسانه‌های اجتماعی روی زمان اختصاص داده‌شده به مطالعه توسط دانش‌آموزان اثر گذاشته و می‌تواند نتایج یادگیری آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار دهد [۱۲].

در طیف گسترده نظراتی که در خصوص تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان مطرح شده است، لنه‌ارت و همکاران، چن، برابر معتقدند که باوجود محبوبیت شبکه‌های اجتماعی، برای استفاده شخصی تنها درصد کمی از دانش‌آموزان و دانشجویان از آن‌ها برای کارهای علمی استفاده می‌کنند. بر این اساس شبکه‌های اجتماعی تأثیری برافزایش توانمندی‌های علمی دانش‌آموزان ندارند [۱۰].

از نظر یانگ نیز استفاده مفرد از اینترنت ممکن است سطوح تشدید یافته‌ای از برانگیختگی روان‌شناختی، در نتیجه کم شدن خواب، کاهش اشتها برای یک دوره طولانی و فعالیت جسمی محدود را به وجود آورد [۱۱]. که تمامی این عوامل باعث برهم خوردن تعادل بدن و در نتیجه بازماندن از انجام فعالیت‌های لازم تحصیلی می‌گردد که امروزه از معضلات مورد توجه مسئولین آموزش و پرورش می‌باشد. کاپوساوی نیز معتقد است تحصیلات بخش ضروری زندگی شخصی است و برای هر نوجوانی آموزش مهم‌تر از هر چیزی در زندگی است و امروزه نوجوان نشان می‌دهد که علاقه زیادی به استفاده از شبکه‌های اجتماعی دارد. با این وجود وی اذعان دارد که شبکه‌های اجتماعی تأثیری منفی روی تحصیلات فرد دارد [۱۲].

برخی نظریه‌پردازان شبکه‌های اجتماعی را عاملی برای تقویت تعاملات دانش‌آموزان در قالبی اصولی‌تر و تأثیرگذار می‌دانند. در این زمینه تاواریس معتقد است شبکه‌های اجتماعی به یک بخش جدایی‌ناپذیر زندگی اجتماعی دانش‌آموزان تبدیل شده‌اند. این شبکه‌ها از این نظر که برنامه‌هایی برای کاربران در راستای تعامل و ارتباط با همسالان آن‌ها می‌باشند، اهمیت دارند. از این منظر شبکه‌های اجتماعی اکنون به‌عنوان برنامه‌هایی آموزشی یا ارتباطی دیده شده‌اند که می‌توانند برای افزایش عملکرد دانش‌آموزان به کار روند. در این راستا برخی از محققان در به‌کارگیری جوامع آنلاین در میان دانش‌آموزان و همسالانشان به نتایج مثبتی رسیده‌اند. مطالعه‌ای توسط تین نشان داده است که ارتباطات نوشتاری در فضای مجازی دانش‌آموزان را قادر به بحث در زمانی مناسب ساخته و ایده‌های آن‌ها را در روش‌های اصولی‌تر و ساختاری‌تر شکل می‌دهد [۱۳].

همچنین دنگ و تاواریس در حمایت از تین، بر این امر صحنه گذاشته‌اند که مباحث وب محور می‌توانند برای توسعه توانایی بازتاب دانش‌آموزان

آموزش و پژوهش در تمام سطوح جامعه تأثیر گذاشته‌اند. در میان طیف گسترده‌ای از ابزارهای آنلاین که برای ارتباطات در دسترس هستند، به نظر می‌رسد که سایت‌های شبکه اجتماعی دارای مدرن‌ترین و جذاب‌ترین بازار برای ارتباط مردم در سراسر دنیا هستند.

همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، به‌طور کلی دو رویکرد نسبت به تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان وجود دارد. از یک منظر استفاده از این شبکه‌ها باعث وابستگی و استفاده طولانی‌مدت از این شبکه‌ها شده است و این امر به‌صورت غیرمستقیم بر وضعیت تحصیلی آن‌ها تأثیر می‌گذارد. از رویکردی دیگر استفاده از این شبکه‌ها هیچ‌گونه تأثیر بر وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان نداشته است. از این‌رو، میزان استفاده آنان از این شبکه‌ها باید با در نظر گرفتن تمام عوامل مثبت یا منفی که می‌تواند بر عملکرد آموزشی‌شان را تحت تأثیر قرار دهد، به‌طور مؤثری مدیریت شود. با تأیید این رویکرد محمود و تاواریس استفاده از فناوری‌هایی همچون شبکه‌های رسانه‌های اجتماعی و اینترنت یکی از مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر مثبت یا منفی بگذارد [۲].

از منظر یادگیری اجتماعی، آنین و همکاران معتقدند سه عنصر دانش‌آموزان، همسالان و شرایط به‌صورت بالقوه روی نتایج یادگیری اثر می‌گذارد. از نظر آن‌ها نظریه یادگیری اجتماعی چگونگی همکاری اجزای محیطی و شناختی را برای تأثیرگذاری روی یادگیری فرد و الگوی رفتاری توضیح می‌دهد. این نظریه، یادگیری را به‌عنوان فرایندی اجتماعی نشان می‌دهد. بر اساس نظریه سه وجهی بندورا، مبنای یادگیری خودتنظیمی، شناخت اجتماعی است. به عقیده وی، فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان به‌وسیله سه عامل فرآیندهای شخصی، محیطی و رفتاری آنان تعیین می‌شود. در ارتباط با نظریه یادگیری اجتماعی، همان‌طور که بندورا اظهار داشته است، استفاده از شبکه‌های اجتماعی (توسط اشخاص یا دانش‌آموزان) با دوستان در مورد برنامه رسانه‌های متنوع اجتماعی (شرایط محیطی) روی عملکرد علمی او (نتایج یادگیری و رفتاری) اثر می‌گذارد. این موضوع توسط آنین که معتقد است شناخت و رفتار اشخاص تحت تأثیر مشاهدات و تعاملات با همسالان و شرایط قرار دارد (برای مثال، یادگیری هنجارهای محیطی و سیاست‌ها) نیز مورد تأیید قرار گرفته است. صاحب‌نظران یادگیری اجتماعی معتقدند این تعامل افراد با محیط است که منجر به نتایج رفتاری آن‌ها می‌شود. بنابراین تعامل افراد با همسالان، حمایت اجتماعی همسالان و درک آن‌ها از مؤلفه‌های مهم و تأثیرگذار روی نتیجه یادگیری فرد هستند. بنابراین زمانی که تعامل با همسالان از طریق رسانه‌های اجتماعی صورت می‌گیرد می‌تواند روی نتایج و عملکرد علمی آن‌ها به‌صورت منفی یا مثبت اثر بگذارد [۹].

در همین زمینه ایتو و همکاران اظهار داشته‌اند که نوجوانان از این فناوری برای برخی فعالیت‌های مثبت از جمله درک عمیق‌تر اجتماعی و شرکت در فعالیت‌های مختلف استفاده می‌کنند. آن نیز معتقد است که شبکه‌های اجتماعی صفحه‌ای برای جوانان برای شرکت در ارتباطات

کولک و ساندرز نیز هیچ همبستگی بین معدل کلی و حضور در رسانه‌های اجتماعی همچون فیس‌بوک نیافتند. بلکه رسانه‌های اجتماعی تعامل بین دانش‌آموزان و دبیران را بیشتر افزایش می‌دهند [۱۲].

در پژوهشی که توسط جانکو و لوکنت به منظور بررسی روابط رسانه اجتماعی، میان وابستگی دانش‌آموزان به رسانه‌های اجتماعی و نمرات دانش‌آموزان انجام شده است. آنان نمونه‌ای به حجم ۱۳۲ نفر از دانش‌آموزان انتخاب کرده‌اند. آنان برای بررسی این روابط، دانش‌آموزان را به دو گروه تقسیم کرده‌اند. یک گروه از توییت‌ر استفاده کرده و گروه دیگر استفاده نمی‌کردند. نتایج نشان داد که توییت‌ر برای انجام مباحثی در مورد مسائل درسی، سازمان‌دهی گروه‌های مطالعه و پست‌گذاری‌های کلاس و ارتباط با همکلاسی‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین آن‌ها دریافته‌اند که کاربران توییت‌ر معدل بالاتری را نسبت به گروه دیگر به دست آورده‌اند. همچنین جی اس پژوهشی با ارسال پرسشنامه‌های آنلاین به افرادی که دارای تلفن هوشمند بودند و بارها از شبکه‌های اجتماعی استفاده کرده و به سادگی به این سایت‌ها دسترسی داشتند انجام داد. نتایج این پژوهش نشان داد که دانش‌آموزان جوان و بزرگسال به توییت‌ر و لینکدین و خواندن وبلاگ‌ها بیشتر علاقه‌مند هستند. ضمن اینکه دانش‌آموزان از توییت‌ر و لینکدین بیشتر برای ارتباط و به اشتراک‌گذاری اطلاعات و تکالیف یا دوستانشان به کار می‌رفت و افراد جوان‌تر از فیس‌بوک برای فعالیت‌های مختلف استفاده می‌کردند. درعین حال او دریافت که استفاده از چنین رسانه‌هایی هیچ اثر منفی روی نمرات دانش‌آموزان نداشته‌اند [۱۷].

در پژوهشی دیگر شمبر و همکاران روی عادات دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی تحقیقاتی انجام داده‌اند. نتایج به دست آمده حاکی از این است که چنین رسانه‌هایی اغلب توسط افراد جوان‌تر به کار رفته و فیس‌بوک به صورت گسترده توسط تعداد زیادی از جوامع استفاده شده و دارای تأثیر مثبت روی زندگی دانش‌آموزان می‌باشد. سرعت بالا و رویکرد سریع اینترنت و توسعه فناوری تلفن‌های هوشمند از مهم‌ترین عوامل استفاده بیشتر از رسانه‌های اجتماعی بوده و این نتیجه به دست آمده که شبکه‌های اجتماعی مجازی موجب افزایش سطح علمی دانش‌آموزان می‌شود [۱۴].

محمود و تاسویر طی یک نظرسنجی که در میان ۱۰۰۰ دانش‌آموز انجام داده‌اند، در خصوص شبکه‌های اجتماعی مورد استفاده، زمان سپری شده برای آن‌ها و معدل کل آن‌ها سؤالاتی را مطرح کردند. نتایج به دست آمده نشان داده است که هیچ ارتباطی بین چگونگی صرف زمان روی شبکه اجتماعی و نمرات وجود ندارد [۱۵].

نگوسیه و کتمان نیز طی مطالعه‌ای در اتیوپی نشان داده‌اند که هیچ ارتباط معنی‌داری میان زمان سپری شده در شبکه‌های اجتماعی مانند فیس‌بوک با میانگین نمرات دانش‌آموزان وجود ندارد [۱۶].

مطالعه دیگری تأثیر استفاده، وابستگی و اعتیاد از رسانه‌های اجتماعی را روی عملکرد تحصیلی مورد بررسی قرار داده است. گرچه نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که میانگین زمان سپری شده در رسانه‌های

و مهارت‌های تفکر انتقادی آنان به کار روند. در مقایسه با تعامل رودرو، دانش‌آموزان بیشتر مشتاق رساندن صدایشان به دیگران یا بیان مخالفت‌هایشان در مباحث آنلاین هستند. بر اساس گفته دانسو دانش‌آموزان معتقدند که استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای سخنرانی برایشان جالب است. همچنین نمرات آن‌ها در صورتی که بتوانند از طریق رسانه‌های اجتماعی با استادانشان ارتباط داشته باشند بهتر خواهد شد [۲].

تبادل اطلاعات علمی به‌عنوان یکی از ظرفیت‌های شبکه‌های اجتماعی از دیگر کاربردهایی است که می‌تواند بر عملکرد کمی دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد. تعدادی از محققان مزایای ارتباط دانش‌آموزان در رسانه‌های اجتماعی را بررسی و بیان کرده‌اند. نتایج مطالعات یانوس و همکاران نشان می‌دهند که دانش‌آموزان لغات بیشتری را آموخته و مهارت‌های نوشتاری آن‌ها به‌عنوان نتیجه شرکت در شبکه‌های اجتماعی همچون فیس‌بوک و توییت‌ر بهبود می‌یابد. اسد، مامون و کلمنت تبادل تکالیف، منابع و مباحث در مورد فعالیت علمی و مسائل دیگر را در شبکه‌های اجتماعی عنوان کردند. بر اساس نظریه سالویشن و آدژار دین، دانش‌آموزان قادر به فرمول‌سازی مباحث گروهی برای مبادله ایده‌ها و ارتباط با معلمین و بحث با دوستانشان هستند. آن‌ها معتقدند که معلمین مطالب دوره‌های مربوط را با دانش‌آموزان به اشتراک گذاشته و زمینه را برای فعالیت گروه‌های دانش‌آموزی روی پروژه‌ها و ارتباط با معلمین خود از طریق شبکه‌های اجتماعی مجازی فراهم می‌کنند. از این طریق آموزش و یادگیری را تسهیل نموده و عملکرد تحصیلی را بهبود می‌بخشند. دانکن هاول همچنین از فیس‌بوک به‌عنوان ابزاری برای افزایش حمایت همسالان در طول برنامه‌های آموزشی و تشویق و حمایت و افزایش همبستگی گروهی استفاده نمود [۲].

پیشینه تحقیق

همان‌گونه که ذکر شد تاکنون در سطح جهان مطالعات گسترده‌ای در مورد چگونگی تأثیر شبکه‌های اجتماعی روی عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان آن‌ها انجام شده است. بسیاری از مطالعات انجام شده در نفی رسانه‌های اجتماعی به این نتیجه رسیده‌اند که این شبکه‌ها روی نسل جوان و دانش‌آموزان اثر منفی دارند. این محققین معتقدند شبکه‌های اجتماعی مجازی بر معدل سالانه دانش‌آموزان، افت نمرات تحصیلی، نحوه نگارش و اغلاط نوشتاری، کاهش استانداردهای زبان انگلیسی، ... تأثیر دارند و به تفکیک این متغیرها را با میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی در میان دانش‌آموزان سنجیده‌اند.

درعین حال برخی دیگر معتقدند ظهور رسانه اجتماعی دارای روندی مثبت روی عملکرد دانش‌آموزان و دستیابی آن‌ها به نمرات بالا می‌باشد. این مطالعات همچنین به این نتیجه رسیده‌اند که این دانش‌آموزان بیشتر اوقات را از این طریق، صرف انجام فعالیت‌ها و تحقیقات درسی خود می‌کنند. لذا در بررسی مطالعات پیشین به تفکیک به هر دو رویکرد پرداخته می‌شود.

هفته صرف مطالعه می‌کنند، بنابراین نسبت به کسانی که از فیس‌بوک استفاده نمی‌کنند معدل پایین‌تری دارند [۱۴]. این پژوهشی توسط کیرشمر (کسی که معتقد به رابطه منفی بین استفاده از فیس‌بوک و عملکرد علمی بوده است) نیز مورد تأیید قرار گرفته است [۲۰]. از دیگر محققین و صاحب‌نظرانی که معتقد به تأثیر منفی این شبکه‌ها بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان هستند می‌توان از جانکو نام برد. وی در بررسی ارتباط میان چندین شاخصه مربوط به استفاده از فیس‌بوک و عملکرد تحصیلی دریافته است که مدت‌زمانی که دانش‌آموز در فیس‌بوک سپری می‌کند و به چک کردن صفحه پروفایلش می‌پردازد، رابطه معکوس با "معدل کل" دانش‌آموزان دارد. همچنین زمان سپری‌شده در فیس‌بوک ارتباط معکوس با «میزان زمان مطالعه درسی» دارد [۲۱].

کیرشمر و کارپینسکی از دیگر پژوهشگرانی هستند که در پژوهش خود به رابطه منفی معناداری میان استفاده از فیس‌بوک و عملکرد تحصیلی دست‌یافته‌اند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داده است که کاربران فیس‌بوک دارای میانگین معدل تحصیلی پایین‌تری هستند، ضمن اینکه کاربران اظهار داشته‌اند به دلیل اختصاص ساعات کمتری در هفته برای درس و مطالعه، معدل آن‌ها نسبت به دانش‌آموزان غیر کاربر فیس‌بوک است پایین‌تر است. آن‌ها معتقدند افرادی که دارای آدرس کاربری فیس‌بوک می‌باشند، هنگام انجام تکالیف، ایمیل‌ها و پیام‌هایشان را مرتب چک می‌کنند [۲۲].

ادموند اپونگ پپراه در مورد میزان استفاده از رسانه‌های اجتماعی و اینترنت جوانان غنا پژوهشی انجام داده است و معتقد است ظهور رسانه‌های اجتماعی منجر به سقوط استانداردهای دانش‌آموزان در زبان کوئینز (انگلیسی) شده و مطالعات آن‌ها را تحت تأثیر قرار داده است، زیرا انگلیسی‌زبان جهانی مورد کاربرد دبیران برای آموزش در مدارس می‌باشد. او اظهار داشته است که دانش‌آموزان به نوشتن علائم اختصاری در هنگام نوشتن علاقه نشان می‌دهند. این وضعیت روی دیکته و نگارش دانش‌آموزان اثر داشته است. از نظر او "دانش‌آموزان کلمات خام را همان‌طور که می‌شنوند، می‌نویسند". این امر توسط تحقیقی که هورتون، الووی، و داوسون انجام داده‌اند نیز مورد تأیید قرار گرفته است. این پژوهشگران دریافته‌اند که استفاده از فیس‌بوک در نحوه نگارش بعضی از دانش‌آموزان تأثیر داشته است. همچنین وود و همکاران، در تحقیقی دیگر اظهار داشته‌اند که استفاده از زبان «پیام کوتاه» به ضرر درک دستوری دانش‌آموزان است [۲].

تحقیقات مقدماتی و مصاحبه با برخی دبیران و دانش‌آموزان نیز چالش‌هایی را در ارتباط با شرکت دانش‌آموزان در مورد شبکه‌های اجتماعی نشان داده است. نتایج این چالش‌ها بیانگر این بود که زمان مطالعه دانش‌آموزان و کاربرد غلط دستور زبان و املاء در رسانه‌های اجتماعی و عدم تمرکز دانش‌آموزان از درسشان، تحت تأثیر رسانه‌ها قرار دارند. این نتایج تأیید کننده نظریه ناداکو است که دانش‌آموزان زمان بسیاری را صرف شبکه‌های اجتماعی به‌جای انجام فعالیت‌های علمی خود می‌کنند و این مسئله روی عملکرد علمی آن‌ها تأثیر می‌گذارد [۲۳].

اجتماعی در هر بار، ارتباط معکوس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دارد. باین‌وجود بخشی از نتایج این پژوهش که به بررسی تأثیر میزان مشارکت در رسانه‌های اجتماعی را بر روی عملکرد تحصیلی را با استفاده از پرسشنامه وابستگی به شبکه‌های اجتماعی مطالعه کرده است نشان می‌دهد که میزان مشارکت در رسانه‌های اجتماعی هیچ تأثیر معناداری روی عملکرد تحصیلی ندارد. درواقع شاخصه‌های که به‌دست‌آمده است نشان می‌دهد که استفاده از رسانه اجتماعی، به‌تنهایی نمی‌تواند بر عملکرد تحصیلی تأثیرگذار باشد. نهایتاً اینکه مطالعه به دنبال "اعتیاد رسانه اجتماعی و تأثیر آن بر روی عملکرد تحصیلی" است. لذا مقیاس اعتیاد به شبکه اجتماعی برای این هدف انتخاب‌شده است و تحلیل عاملی برای تعیین ابعاد مقیاس اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی مورد استفاده قرار گرفته است. این تحلیل سه عامل به همراه داشت که دو تا از آن‌ها تأثیر منفی در عملکرد تحصیلی داشتند. درواقع همان‌گونه که محقق پیش‌بینی کرده است تنها اعتیاد (استفاده زیاد) به این شبکه‌هاست که تأثیر منفی بر عملکرد تحصیلی نشان داده است و نه صرف استفاده از این رسانه ایجاد نمی‌شوند [۱۷].

آنچه در بخش فوق بدان اشاره شد نظراتی است که از منظر تأثیرات مثبت شبکه‌های اجتماعی مجازی، بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان یا عدم ارتباطات میان این دو متغیر بحث کرده‌اند. باین‌حال بسیاری از پژوهشگران در مطالعات خود دریافته‌اند که یک رابطه منفی میان استفاده از اینترنت، شبکه‌های اجتماعی مجازی و عملکرد کمی آکادمیک دانش‌آموزان وجود دارد. آن‌ها دریافته‌اند دانش‌آموزانی که از اینترنت استفاده می‌کنند نمرات پایین‌تری در "عملکرد تحصیلی" داشته‌اند.

در پژوهشی که مالانی انجام داده است، اکثریت دانش‌آموزان اظهار داشته‌اند که حداقل یک روز در هفته از فیس‌بوک استفاده می‌کنند. بر اساس نتایج این پژوهش ۸/۹ درصد دانش‌آموزان در سال ۲۰۰۰ و ۴/۴ درصد در سال ۲۰۰۳، اظهار داشته‌اند که معدل آن‌ها در نتیجه زمان زیادی که در اینترنت سپری کرده‌اند از جمله شبکه‌های رسانه‌های اجتماعی لطمه دیده است [۱۸].

پاسک و همکاران نیز با بررسی‌های خود به این نتیجه رسیده‌اند که یک فرهنگ خاص می‌تواند هم به‌صورت مثبت و هم منفی روی ساختار سرمایه اجتماعی اثر بگذارد با این وجود در مطالعات خود دریافته‌اند که کاربران فیس‌بوک نمرات پایین‌تری نسبت به افرادی که عضو فیس‌بوک نیستند دارند [۱۹].

در پژوهشی که توسط انجمن تحقیقات آموزشی آمریکا انجام شده است، نتایج نشان داده است کاربران شبکه‌های اجتماعی مجازی دارای مطالعه کمتر و نمرات پایین‌تری بوده‌اند. همچنین به‌طور مشابه، بنکویل و همکاران افت نمرات را در میان افرادی که از سایت‌های اجتماعی استفاده می‌کردند، نشان دادند. وی که رابطه میان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و افت نمرات دانش‌آموزان را مورد بررسی قرار داده است دریافته است کسانی که از فیس‌بوک استفاده می‌کنند، ساعات کمتری را در

شبکه‌های مجازی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را مورد بررسی قرار داده‌اند. روش پژوهش اسنادی می‌باشد و همچنین از مشاهده میدانی و نظرخواهی از جمعی از کارشناسان نظام آموزشی کشور استفاده شده و سپس با جمع‌آوری نظرات و تطبیق آن‌ها باهم و انتخاب نکات مورد تأکید و مشابه این افراد رویکرد آن‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. این پژوهش ضمن برجسته ساختن اهمیت شبکه‌های مجازی و مزایای آن، به دلیل مورد تهدید قرار گرفتن دانش‌آموزان از سوی شبکه‌های اجتماعی، پیشنهادهایی جهت مصون ماندن دانش‌آموزان از آسیب‌های احتمالی شبکه‌های اجتماعی بیان شده است [۲۸].

حسن‌زاده کیخا نیز به بررسی شبکه‌های اجتماعی و تأثیر آن بر رفتار اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستان‌های جنوب شهر زاهدان می‌پردازد. روش تحقیق در این پژوهش از نوع تحلیل توصیفی با رویکرد همبستگی می‌باشد. جامعه مورد بررسی در این پژوهش ۳۰۲ نفر دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه جنوب زاهدان و ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته است. نتایج به دست آمده از این پژوهش نشان می‌دهند که استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستان‌های جنوب شهر زاهدان هیچ تأثیری نداشته است [۲۸].

ابراهیم‌خانی نیز به منظور بررسی نقش شبکه‌های اجتماعی مجازی بر سازگاری تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم مطالعه‌ای انجام داده است. جامعه نمونه این پژوهش را ۱۳۷ نفر از دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه ناحیه یک آموزش و پرورش اردبیل در سال تحصیلی ۲۰۱۴-۱۵ تشکیل می‌دهد. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که تأثیر تعامل بین جنسیت و کاربست شبکه‌های اجتماعی مجازی بر سازگاری تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان، معنی‌دار نیست. اما تأثیر جداگانه جنسیت بر خودکارآمدی تحصیلی معنی‌دار است [۲۹].

در مجموع نتایج مطالعات انجام شده به دو نتیجه متفاوت دست یافته‌اند. بخشی از پژوهش‌ها شبکه‌های اجتماعی را تهدیدی برای دانش‌آموزان تلقی کرده‌اند که بر عملکرد کمی تحصیلی آن‌ها تأثیر می‌گذارد و گروهی دیگر این تأثیر را نفی کرده‌اند. بررسی نظرات موجود در این خصوص می‌تواند تكمه‌ای بر مطالعات پیشین نیز باشد که در ذیل به آن می‌پردازیم.

روش تحقیق

در این بررسی از روش پیمایشی که در زمره تحقیقات توصیفی است استفاده شده است. این تحقیق از نظر زمانی مقطعی یا عرضی است و از نظر اهداف تحقیق از تحقیقات کاربردی محسوب می‌شود. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های ۵ منطقه جغرافیایی شهر تهران می‌باشد که با استفاده از فرمول کوکران نمونه‌ای به حجم ۸۵۵ نفر انتخاب شده است. همچنین از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است. دانش‌آموزان از

اسکیرا و منایس نیز در مطالعات خود به این نتیجه رسیده‌اند که وابستگی بیش‌ازحد به رسانه‌های اجتماعی می‌تواند تأثیر مضر بر عملکرد تحصیلی داشته باشد. این امر باعث برانگیخته شدن بحث میان اساتید تعلیم و تربیت از حوزه‌های مختلف علمی در مورد مضر بودن و اعتبار رسانه‌های اجتماعی به عنوان یک وسیله آموزشی گردید [۲۴]. جدول شماره ۱ خلاصه‌ای از پژوهش‌های انجام شده در سایر کشورها را نشان می‌دهد.

جدول ۱: پژوهش‌های پیشین در ارتباط میان استفاده از رسانه‌های اجتماعی و عملکرد کمی تحصیلی

Table 1: Previous research on the relationship between using social media and academic performance [12]

Study	Major finding	Measure of academic performance	Measure of social media usage
[19]	No connection between Facebook usage and academic performance	Self-reported GPA	Self-reported binary measure of Facebook usage
[22]	Negative relation between Facebook usage and academic performance	Self-reported GPA	Self-reported measure of Facebook usage
[25]	Negative relation between social networks exposure and academic performance	Self-reported GPA	Self-reported time-diary on use usage of electronic media
[21]	Negative relation between Facebook usage time and academic performance	GPA obtained from university records	Self-reported time spent on Facebook
[26]	Negative relation between social networks usage time and academic performance	Self-reported GPA	Self-reported time spent on social networks
[27]	Negative relation between social networks usage and academic performance	Self-reported GPA	Self-reported measure of social media usage
[17]	Negative relation between social networks usage and academic performance	Self-reported GPA	Self-reported time spent on social media

در ایران نیز مطالعاتی در این حوزه انجام شده است که هم به تأثیر و هم عدم تأثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان اشاره داشته‌اند. در این راستا رضایی و کیهان زاده به بررسی تأثیرات شبکه‌های اجتماعی بر افت تحصیلی دانش‌آموزان از جمله ایجاد اعتیاد اینترنتی، ایجاد مشکلات خانوادگی، مسائل مربوط به گروه دوستان و مسائل مربوط به محتوای این شبکه‌ها پرداخته‌اند و نظرات جمع‌آوری شده کارشناسان حوزه تعلیم و تربیت در خصوص تأثیرات

این میزان در میان دانش‌آموزانی که ۳۰ تا ۶۰ دقیقه در هر بار از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند ۲۲/۱ درصد می‌باشد.

جدول ۲: ویژگی‌های فردی پاسخگویان

Table 2: Individual characteristics of the respondents

Variable	Groups	Percent
Age	15 years	15.2
	16 years	40.0
	17 years	29.0
	19-18 years	15.8
	Second (10th)	49.7
Grade	Third(11th)	31.3
	Fourth(12th)	18.9
	Last year's average	1.8
Zone	14-16	11.0
	17-18	21.5
	18+	58.5
	No Response	7.3
	North (Zone 3, 4)	33.2
	Center(Zone 7)	17.0
	South(Zone 16)	16.1
Zone	Western (Zone 22)	17.0
	East (Zone 8)	16.7

۲۲/۸ درصد دانش‌آموزان نیز دو ساعت و بیشتر در هر بار چک کردن در این شبکه‌ها حضور دارند.

با توجه به اینکه در این بخش از سؤالات پاسخ‌ها بر اساس طیف لیکرت دریافت شده در جدول زیر میانگین هر سؤال ذکر شده است. این میانگین از ۱۰۰ در نظر گرفته شده است.

جدول ۳: میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی

Table 3: The rate of using online social networks

Average	Frequency	Percent
Very less	218	25.5
less	242	28.3
High	173	20.0
Very High	157	18.4
No Response	65	7.6
Total	855	100

همانگونه که در جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود میزان استفاده دانش‌آموزان بر اساس زمانی که در شبکه‌های اجتماعی مجازی هستند در چهار سطح سنجیده شده است. نتایج نشان می‌دهد که مجموعاً ۵۳/۸ درصد دانش‌آموزان کم یا بسیار کم از این شبکه‌ها استفاده می‌کنند و ۳۸/۴ درصد از این شبکه‌ها زیاد یا بسیار زیاد استفاده می‌کنند. مقایسه میان میانگین نظرات نشان می‌دهد که میانگین سه سؤال ۲ و ۹ و ۱۰ بیش از ۵۰ (از ۱۰۰) می‌باشد که بیانگر موافقت بالای دانش‌آموزان با این سه سؤال بوده است.

دبیرستان‌های دخترانه واقع در مناطق شمال (منطقه ۳ و ۴)، جنوب (منطقه ۱۶)، شرق (منطقه ۸)، مرکز (منطقه ۷) و غرب (منطقه ۲۲) تهران انتخاب شده‌اند. ابزار نمونه‌گیری در این بررسی پرسشنامه استاندارد وابستگی به رسانه‌های اجتماعی می‌باشد که توسط جفری مینگل طراحی شده است و شامل عملکرد کمی تحصیلی، وابستگی، استفاده آموزشی، دستور زبان، دیکته و خواندن و سؤالات درسی می‌باشد. میزان معناداری متغیرها در آزمون بارلت در تحلیل اکتشافی که وی انجام داده است برابر ۰/۰۰۰ می‌باشد. که نشان می‌دهد تعداد نمونه انتخاب شده در تحلیل عاملی اکتشافی کافی می‌باشد. همچنین میزان KMO برابر با ۰/۶۲۵ است که میزان قابل قبولی در محاسبات آماری می‌باشد. آلفای کرونباخ نیز برابر با ۰/۷۱۳ می‌باشد.

مفاهیم و متغیرهای پژوهش

دختران دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم: منظور دختران شاغل به تحصیل در مقطع متوسطه دوم در دبیرستان‌های شهر تهران در ۵ منطقه جغرافیایی (شش منطقه آموزش و پرورش) در سال تحصیلی ۱۳۹۶ می‌باشد.

عملکرد تحصیلی: تصویر آشکار از درک، مفاهیم، مهارت‌ها، ایده‌ها و دانش یک فرد و طرحی که به‌وضوح نمرات عملکرد یک دانش‌آموز نشان می‌دهد [۲]. در این بررسی عملکرد کمی تحصیلی عبارت است از: معدل دانش‌آموزان (سال گذشته و ترم گذشته)، نمره دروس زبان، ادبیات و ریاضی دانش‌آموز، استفاده آموزشی، دستور زبان، نوشتن و خواندن و سؤالات درسی.

شبکه‌های اجتماعی مجازی: شبکه‌های اجتماعی مجازی سایت‌هایی هستند که با استفاده از یک موتور جستجوگر و افزودن امکاناتی مانند چت، پیام‌رسانی الکترونیک، انتقال تصویر و صدا و... امکان ارتباط کاربران را در قالب شبکه‌ای از روابط فردی و گروهی فراهم می‌آورند [۵].

میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی: میزان استفاده دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی مجازی از ترکیب دو شاخص «تعداد دفعات چک کردن شبکه‌های اجتماعی» در هفته و نیز «میزان دقایقی که در هر بار چک کردن به‌طور متوسط در این شبکه‌های حضور دارند» استفاده شده است.

نتایج و بحث

با توجه به اینکه جامعه آماری در این بررسی دانش‌آموزان دبیرستانی متوسطه دوم در پنج منطقه شهر تهران بوده است در جدول شماره ۲ به معرفی جامعه آماری می‌پردازیم که شامل سن، پایه تحصیلی، میانگین معدل سال گذشته و منطقه محل سکونت می‌باشد.

با توجه به اینکه طبق آمار آموزش و پرورش در منطقه ۴ تعداد دانش‌آموزان بیش از سایر مناطق می‌باشد لذا در این منطقه دو مدرسه انتخاب شد. نتایج نشان داده است که ۳۸/۱ درصد دانش‌آموزان در هر بار چک کردن شبکه اجتماعی کمتر از ۳۰ دقیقه از آن استفاده می‌کنند.

دانش‌آموزان از طریق شبکه‌های اجتماعی افزایش داشته است. تقریباً به همین میزان نیز اظهار داشته‌اند که استفاده از شبکه‌های اجتماعی تأثیری بر مطالعه درسی آن‌ها نگذاشته است. کمترین میانگین مربوط به نظر دانش‌آموزان در خصوص تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر اغلاط دیکته‌ای در هنگام امتحان می‌باشد که میانگین آن از ۱۰۰، ۳۱/۵ بوده است که بیانگر نظر منفی دانش‌آموزان در پاسخ به این سؤال بوده است. به عبارتی پاسخ اکثریت آنان به این سؤال کم یا بسیار کم بوده است. محاسبات انجام‌شده نیز میزان میانگین به دست آمده از این نتایج را تأیید کرده است. به نظر می‌رسد ویژگی اصلی فضای مجازی سرعت تبادل اطلاعات است و سرعت‌بالا معمولاً دقت را پایین می‌آورد. در فضاهایی مانند شبکه‌های اجتماعی که گپ‌ها با سرعت‌بالا صورت می‌گیرد و مطالب غالباً از پیش آماده نمی‌شوند، حتی در میان متخصصان ادبیات، نویسندگان و ویراستاران سرعت در انتقال پیام‌ها - البته به میزان خیلی کمتر از بقیه - وجود دارد. بنابراین در شبکه‌های اجتماعی این اشتباهات رایج می‌باشد که این امر عمدتاً به دلیل غلبه املائی نزدیک به آوانگاری کلمات است (مثلاً راجب به جای راجع به). لذا به نظر می‌رسد هم سرعت در انتقال پیام و هم مسئله آوانگاری باعث ایجاد اغلاط املائی می‌شود که کمتر به چشم کاربر می‌آید که این توجه کمتر می‌تواند املا به این دلیل باشد که اهمیت «درست‌نویسی» برای اغلب مردم آشکار نیست و ثانیاً به این علت آشکار که واقعاً بیش‌تر مردم ما «بلد نیستند» درست بنویسند و این فقدان در شبکه‌های اجتماعی که در سطح گسترده‌ای از جامعه نمود می‌یابد بیشتر تجلی می‌یابد [۳۰].

جدول ۵: تأثیر میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان
Table 5: The effect of the use of social networks on students' educational status

	Use of Online Social networks		
	Pearson	Sig	Frequency
Last year's GPA	-0.067	0.070	737
Last Term's GPA	0.006	0.888	486
English score	-0.054	0.148	719
Literary score	-0.105	0.005	706
Math score	-0.123	0.001	710

بررسی تأثیر میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی بر معدل سال گذشته و ترم گذشته و همچنین نمرات انگلیسی، ادبیات و ریاضیات دانش‌آموزان نیز نشان می‌دهد که میزان استفاده از این شبکه‌ها تنها بر نمره ادبیات و ریاضیات تأثیرگذار بوده است که این تأثیر نیز بسیار ضعیف بوده است.

جدول شماره ۶. بیانگر میزان همبستگی میان میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و چهار شاخص مورد بررسی در این مطالعه می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که میان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و عملکرد کمی تحصیلی، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی، یادگیری و دریافت سؤالات و پرسش‌های درسی ارتباط وجود دارد. باین‌وجود میزان تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد کمی تحصیلی در سطح متوسط و تأثیر آن بر سایر فعالیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان در سطح ضعیف می‌باشد.

جدول ۴: توزیع میانگین متغیرها

Table 4: Descriptive of responsive attitudes

Attitude	Mean from 100	t	df	Sig
1. Comparing my grades before and after participating on social media networks and I experienced drop in my academic performance as a result	33.5	54.4	850	0.000
2. During vacation I spend a lot of time participating on social media than reading my books	53.5	71.1	848	0.000
3. These networking sites influence my academic performance negatively, because they distract me from my studies	33.7	56.3	484	0.000
4. Finding it hard concentrating on my study knowing that I can play online games and visit these sites just by logging into them	35.5	54.6	842	0.000
5. Social Media use has affected my spelling when writing examination	21.5	47.4	848	0.000
6. Addiction to social media is a problematic issue that affects my academic life	32.7	56.0	841	0.000
7. My grades will improve if I stop participating on social networks	43.2	57.6	838	0.000
8. Social network sites are personal/ social and cannot be used for educational purposes	35.7	63.6	835	0.000
9. Social Media has improved my reading skills	52.2	73.0	847	0.000
10. I receive examination questions and papers through social media	69.2	85.7	843	0.000
11. My grades will improve if I stop participating on social networks	49.0	62.4	845	0.000
12. The Using virtual social networks has replaced with my other daily activities	40.5	59.4	851	0.000

میانگین نظرات پاسخگویان در سؤال ۲ به این دلیل است که قابلیت بالای گوشی‌های هوشمند در دسترسی سریع در هر مکانی به منابع اطلاعاتی، باعث شده دانش‌آموزان این وسیله را جایگزین کتاب نمایند. در واقع دانش‌آموزان اطلاعات متنوع مورد نیاز خود را اعم از اطلاعات علمی یا غیرعلمی را در کانال‌های مختلف شبکه‌های اجتماعی به جای کتاب جستجو می‌کنند. مسئله‌ای که در سطح جامعه نیز مشاهده می‌شود. همچنین مهارت خواندن کاربران به دلیل متنی بودن غالب پیام‌ها در شبکه‌های اجتماعی باعث شده در سنجش نگرش دانش‌آموزان میانگین سؤال ۹ بیش از ۵۰ باشد.

این میزان در سؤال دهم نزدیک به ۷۰ است و نشان می‌دهد دانش‌آموزان عمدتاً از طریق شبکه‌های اجتماعی سؤالات درسی و تکالیف خود را از هم‌کلاسی‌های خود سؤال می‌کنند.

با وجود اینکه دانش‌آموزان اظهار داشته‌اند در طول تعطیلات، زمان زیادی را صرف شرکت در رسانه‌های اجتماعی می‌کنند تا خواندن کتاب‌های درسی؛ لکن به نظر می‌رسد این زمانی است که اوقات فراغت دانش‌آموزان را تشکیل می‌دهد. همچنین مهارت‌های خواندن

میزان استفاده آن‌ها از این شبکه وجود ندارد. بررسی تأثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر وضعیت درسی دانش‌آموزان (معدل سال گذشته، معدل ترم گذشته، نمرات انگلیسی، ادبیات و ریاضیات) نیز حاکی از عدم تأثیر استفاده از این شبکه‌ها بر دو معدل و نیز نمره انگلیسی می‌باشد. ضمن اینکه تأثیر آن بر نمره ادبیات و ریاضیات دانش‌آموزان در سطح ضعیف می‌باشد.

همبستگی میان میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و چهار شاخص موردبررسی نیز نشان می‌دهد که استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد کمی تحصیلی، اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی، یادگیری و دریافت سؤالات و پرسش‌های درسی تأثیرگذار است. باین وجود میزان تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد کمی تحصیلی در سطح متوسط و تأثیر آن بر سایر فعالیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان در سطح ضعیف می‌باشد.

شایان‌ذکر است که دانش‌آموزان فعال در شبکه‌های اجتماعی در انجام امور درسی نیز از فعالیت زیادی در انجام امور درسی برخوردارند (۲۸/۱۹). درحالی‌که ۴/۶ درصد دانش‌آموزانی که در شبکه‌های اجتماعی فعال می‌باشند جزء دانش‌آموزانی هستند که بسیار کم به انجام امور درسی می‌پردازند.

گرچه در این بررسی استفاده از شبکه اجتماعی مجازی بر روی عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان از تأثیر منفی برخوردار نیست لکن باید توجه داشت که عضویت در این شبکه‌ها در قالب گروه و هم به شکل یک کانال در صورتی که ایجاد وابستگی نماید و دانش‌آموزان وقت زیادی از اوقات درسی خود را به آن اختصاص دهند، می‌تواند روی عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار باشد. باین وجود این شبکه‌ها در قالب کانال به شکلی است که امکان تعامل میان کاربران وجود ندارد و اطلاعات توسط مدیر کانال در اختیار کاربران قرار می‌گیرد. استفاده از کانال‌های علمی می‌تواند زمینه‌ای برای دریافت اطلاعات و تجارب علمی است که دانش‌آموزان می‌توانند در جهت افزایش عملکرد کمی تحصیلی خود از آن استفاده نمایند.

همچنین به نظر می‌رسد لازم است معلمین نحوه مدیریت استفاده از شبکه‌های اجتماعی را به دانش‌آموزان بیاموزند و مشکلاتی را که استفاده از این برنامه می‌تواند برای آن‌ها به همراه داشته باشد برای آن‌ها توضیح دهند. برگزاری جلسات مشترک با حضور والدین، اولیاء مدرسه و صاحب‌نظران در حوزه رسانه‌های اجتماعی و فضای مجازی می‌تواند خانواده‌ها و اولیاء مدرسه را نسبت به چالش‌ها و فرصت‌های شبکه‌های اجتماعی آگاه سازد و تهدیدهای احتمالی را نیز به فرصت‌ها تبدیل کند.

مشارکت نویسندگان

تمام نویسندگان به نسبت سهم برابر در این پژوهش مشارکت داشتند.

تشکر و قدردانی

در پایان از ریاست محترم پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاددانشگاهی تشکر و قدردانی می‌کنم.

جدول ۶: رابطه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی و فعالیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان

Table 6: The relationship between the use of social networks and students' academic activities

	Use social networks		
	Pearson	Sig	Frequency
Educational performance	0.327	0.000	761
Educational use of social networks	0.156	0.000	7666
Get quiz questions and resources	0.130	0.000	779
Addicted to social networks	0.131	0.000	765

جدول ۷: رابطه میزان استفاده از شبکه اجتماعی و انجام امور درسی از طریق این شبکه

Table 7: The relationship between the amount of social network use and doing homework through this network

Doing homework	Use social networks			
	Very less active	Less active	Active	Very active
Very less	10.1	7.9	4.7	4.6
less	18.0	12.1	13.5	11.8
High	8.8	7.1	8.8	9.2
Very High	38.7	29.2	34.1	28.9
No Response	24.4	43.8	38.8	45.4
Total	100	100	100	100

$\chi^2=28.965$ df=12

Sig=0.004

از منظر صاحب‌نظرانی که اعتقاد به تأثیر مثبت شبکه‌های اجتماعی بر عملکرد کمی تحصیلی دانش‌آموزان داشتند، این شبکه‌ها به مکان‌هایی مجازی برای تعاملات علمی و انتقال و به اشتراک‌گذاری مطالب درسی و آموزشی میان دانش‌آموزان و یا دانش‌آموزان با معلمین خود تبدیل شده است. همان‌گونه که پیش‌تر نیز اشاره شده ۶۸/۸ درصد دانش‌آموزان از شبکه‌های اجتماعی استفاده زیاد یا بسیار زیادی برای انتقال و به اشتراک‌گذاری مطالب آموزشی استفاده می‌کنند. نتایج به‌دست‌آمده در جدول شماره ۷ نیز بیانگر این است که دانش‌آموزانی که جزء گروه کاربران بسیار فعال این شبکه‌ها محسوب می‌شوند بیش از سایر دانش‌آموزان از این شبکه برای انتقال و به اشتراک‌گذاری مطالب آموزشی استفاده می‌کنند.

نتیجه‌گیری

با توجه به اهداف پژوهش در مجموع نتایج نشان می‌دهد ۵۳ درصد دانش‌آموزان در سطح کم و ۳۸/۴ درصد آن‌ها در سطح زیاد از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند.

که دانش‌آموزان بسیار فعال بیش از سایر گروه‌های فعالیتی از شبکه‌های اجتماعی مجازی برای انتقال و به اشتراک‌گذاری مطالب استفاده می‌کنند (۴۵/۴ درصد). این امر مؤید تأیید فرضیه مقاله در خصوص می‌باشد. در خصوص رابطه میان سن و میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی بیانگر این است که رابطه‌ای میان سن دانش‌آموزان و

تعارض منافع

«هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.»

منابع و مأخذ

- [14] Shambare R, Rugimbana R, Sithole N. Social networking habits among students. *African Journal of Business Management*. 2012; 6(2):578-786.
- [15] Chuck, M. *Social networking usage and grades among college students*. Media Relations, University of New Hampshire. UNH Whittemore School of Business and Economics; 2009.
- [16] Negussie N, Ketema G. Relationship between Facebook practice and academic performance of university students. *AJHSS*. 2014; 2(2):1-7.
- [17] Al-Menayes JJ. Social media use, engagement and addiction as predictors of academic performance. *International Journal of Psychological Studies*. 2015; 7(4):86-94.
- [18] Malaney GD. Student use of the internet. *Journal of Educational Technology Systems*. 2004; 33(1):53-66.
- [19] Pasek J, Hargittai E. Facebook and academic performance: Reconciling a media sensation with data. *First Monday*. 2009. 26;14(5).
- [20] Banquil K, Chuna NA, Leano GA, Rivero MA, Bruce CA, Dianalan SN. & Timog, NU. *Social networking sites affect one's academic performance adversely*. UST College of Nursing 1-42. 2009.
- [21] Junco R. The relationship between frequency of Facebook use, participation in Facebook activities, and student engagement. *Computers & Education*. 2012; 58(1):162-71.
- [22] Kirschner PA, Karpinski AC. Facebook® and academic performance. *Computers in Human Behavior*. 2010; 26(6):1237-45.
- [23] Ndaku AJ. Impact of social media on students' academic performance. *A study of students of university of Abuja*. [master's thesis]. Department of Mass Communication Management and Social Sciences. Caritas University, Enugu, Nigeria; 2013.
- [24] Skiera B, Hinz O, Spann M. Social media and academic performance: Does the intensity of Facebook activity relate to good grades? *Schmalenbach Business Review*. 2015; 67(1):54-72.
- [25] Jacobsen WC, Forste R. The wired generation: Academic and social outcomes of electronic media use among university students. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*. 2011;14(5):275-80.
- [26] Paul JA, Baker HM, Cochran JD. Effect of online social networking on student academic performance. *Computers in Human Behavior*. 2012; 28(6):2117-27.
- [27] Karpinski AC, Kirschner PA, Ozer I, Mellott JA, Ochwo P. An exploration of social networking site use, multitasking, and academic performance among United States and European university students. *Computers in Human Behavior*. 2013; 29(3):1182-92.
- [1] Dortaj F. *An investigation of the impact of resultant and prosessive mental simulation on students' academic performance, develop of educational performance test*. [master's thesis], Tehran: Allameh Tabatabai University. 2002. Persian.
- [2] Mingle J, Adams M. Social media network participation and academic performance in senior high schools in Ghana. *Library Philosophy and Practice*. 2015; 1:1.
- [3] Khabar Online. *Four million survivors from educational inefficiencies*, Code: 3315], Persian.
- [4] Mehr News Agency. *Education quality disorder / Problem named academic conduct*. News Code 2769126, Persian.
- [5] Resnick P, Kuwabara K, Zeckhauser R, Friedman E. Reputation systems. *Communications of the ACM*. 2000; 43(12):45-8.
- [6] Mehmood S, Taswir T. The effects of social networking sites on the academic performance of students in college of applied sciences, Nizwa, Oman. *International Journal of Arts and Commerce*. 2013; 2(1):111-25.
- [7] Amin Z, Mansoor A, Hussain SR, Hashmat F. Impact of social media of student's academic performance. *International Journal of Business and Management Invention*. 2016;5(4):22-9.
- [8] Sedigh Mirzaee M. *Frequency of Students in Online Social Networking*. Tabnak.
- [9] DeAndrea DC, Ellison NB, LaRose R, Steinfield C, Fiore A. Serious social media: On the use of social media for improving students' adjustment to college. *The Internet and Higher Education*. 2012;15(1):15-23.
- [10] Lenhart A, Purcell K, Smith A, Zickuhr K. *Social media and young Adults*.
- [11] Hassanzadeh Kikha A. *Social networks and its impact on social behavior of high school students in south of Zahedan city*. Paper presented at the 1st National Congress of Strategies for Achieving Sustainable Development in Science and Technology. Tehran, Iran; 2015 November 29. Persian.
- [12] Kuppuswamy S, Narayan PS. The impact of social networking websites on the education of youth. *IJVCNS*. 2010; 2(1): 67-79.
- [13] Tiene D. Online discussions: A survey of advantages and disadvantages compared to face-to-face discussions. *Journal of Educational Multimedia and Hypermedia*. 2000; 9(4): 369-382.

انقلاب فرهنگی و مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌های وزارت ارشاد، در سال ۱۳۸۰ به عنوان عضو هیات علمی به پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاددانشگاهی پیوسته و همکاری خود را با گروه جامعه شناسی آغاز کرد. ایشان در دوره فعالیت

خود در پژوهشگاه بیش از ۳۰ مقاله علمی در مجلات و کنفرانس‌های علمی ارائه کرده و در بیش از ۶۰ طرح پژوهشی به عنوان مجری و همکار اصلی فعالیت کرده‌اند. زمینه‌های تخصصی ایشان عبارتند از: مطالعات هویت، دینداری و هویت دینی و مطالعات اجتماعی شبکه های اجتماعی مجازی.

Chitsaz, M.J. Assistant Professor, Sociology, Institute for Humanities & Social Studies, Tehran, Iran

J.Chitsaz@ihss.ac.ir / J.Chitsaz@gmail.com

حسین حیدری استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاددانشگاهی است. ایشان مدرک کارشناسی تعاون و رفاه اجتماعی را در سال ۱۳۸۴ از دانشگاه تهران و مدرک کارشناسی ارشد توسعه اجتماعی را در سال ۱۳۸۷ از دانشگاه تهران و مدرک دکترای خود را در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اخذ کردند. ایشان نزدیک به ۵۰ مقاله علمی در مجلات و کنفرانس‌های علمی ارائه و در بیش از ۵۰ طرح پژوهشی به عنوان مجری و همکار اصلی فعالیت کرده‌اند. زمینه‌های تخصصی ایشان عبارتند از: مطالعات هویت، محرومیت نسبی، خانواده و مطالعات اجتماعی شبکه های اجتماعی مجازی.

Heidari, H. Assistant Professor, Sociology, Institute for Humanities & Social Studies, Tehran, Iran

hs.heidari@ihss.ac.ir / hs.heidari@gmail.com

[28] Rezaei M., Kayhanzadeh, P. *The effects of the Internet and virtual social networks on students' education*. Paper presented in the International Conference on Islamic Humanities.Iran; 2016 May 20, Persian.

[29] Ebrahim Khani M, Lotfi Monazam Z, Khalegh Khah A. *The role of virtual social networks on academic adjustment and academic self-efficacy of students*. Paper presented in the 1st Scientific Conference on Educational Sciences and Psychology of Social and Cultural Dangers in Iran, 2015 March18, Persian.

[30] National Center for Space, Telegram, Persian writing and language, Persian.

معرفی نویسندگان

AUTHOR(S) BIOSKETCHES

تهمینه شاوردی دانشیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی است. ایشان تحصیلات کارشناسی خود را در دانشگاه تهران، کارشناسی ارشد را در دانشگاه آزاد اسلامی و دکترای خود را در دانشگاه جواهر لعل نهرو هند (JNU) به اتمام رسانده‌اند.

ایشان مدیر یا همکار بیش از ۵۰ پژوه تحقیقاتی، دبیر علمی ۳ همایش ملی، مولف ۳۰ مقاله علمی - پژوهشی بوده و ۲۰ مقاله علمی در همایش های ملی و بین المللی ارائه داده‌اند. عضو هیات مدیره انجمن ایرانی مطالعات زنان بوده و حوزه تخصصی ایشان رسانه ها، آسیب های اجتماعی و زنان می باشد.

Shaverdi, T. Associate Professor, Sociology, Institute for Humanities & Social Studies, Tehran, Iran

shaverdi@acecr.ac.ir / t.shaverdi@yahoo.com

محمدجواد چیت ساز استادیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاددانشگاهی است. دارای تحصیلات حوزی و همچنین فارغ التحصیل کارشناسی ارشد در سال ۱۳۷۵ از دانشگاه تربیت مدرس می باشند. ایشان بعد از فعالیت در دبیرخانه شورا عالی

Citation (Vancouver): Shaverdi T, Chitsaz M. J, Heidari H. [The effects of online social networks on the quantitative academic performance of secondary high school girls' students in Tehran]. *Tech. Edu. J.* 2020; 14(4): 801-812

 <http://dx.doi.org/10.22061/jte.2019.3513.1887>

COPYRIGHTS

©2020 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.